

REMISSYTTRANDE

Datum
2018-12-07

Ert datum
2018-09-05

Dnr
FST 2018/4-55

Ert diariernr
Fi2018/03025/B

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Genomförande av 2018 års ändringsdirektiv till EU:s fjärde penningtvättsdirektiv

Utöver de synpunkter som följer nedan har förvaltningsrätten inget att erinra mot förslagen i promemorian.

1.1 Förslag till lag om ett nationellt system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag

10 och 11 §§ i förslaget till lag om ett nationellt system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag innehåller upplysningar om att det finns bestämmelser om begränsningar i rätten att lämna ut uppgifter i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, samt att det finns bestämmelser om tillsyn och ingripande mot finansiella företag i de rörelselagar som reglerar företagens verksamhet.

Förvaltningsrätten kan, utifrån den motivering som framgår av promemorian, inte se något klart behov av dessa två upplysningsbestämmelser.

5.1.7 Överväganden och förslag

Ändamål och åtkomst

Genom förslag till lag om ett nationellt system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag ges vissa myndigheter direkt tillgång till ett datasöksystem för uppgifter om enskildas innehav av konton och bankfack. I promemorian görs en avvägning mellan enskildas rätt till privatliv och statens intresse av att bl.a. försvåra

möjligheterna till skatteundandragande och att gömma medel som kan användas för utsköningsändamål. Med beaktande av denna intresseavvägning föreslås ändamålen med och åtkomsten till systemet korrespondera med en myndighetsfrågerätt (s. 98). Förslaget innebär i denna del en utvidgning av det nationella systemet utöver de krav som följer av ändringsdirektivet.

Förvaltningsrätten konstaterar att det nationella systemet enligt förslaget innebär att myndigheter ges tillgång till vissa uppgifter om enskildas ekonomiska förhållanden. Systemet torde komma att förmedla uppgifter om en stor andel av den svenska befolkningen. En sådan direkt tillgång till uppgifter om ett omfattande antal enskilda innebär en uppenbar risk för intrång i enskildas rätt till privatliv. Förvaltningsrätten förutsätter att det fortsatta lagstiftningsarbetet kommer att genomsyras av en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen samt en fortsatt analys av proportionaliteten i att, på det sätt som föreslås i promemorian, låta det nationella systemet gå utöver de krav som följer av ändringsdirektivet vad gäller ändamål och åtkomst.

Behov av särskilda sekretessbestämmelser avseende mekanismen

Enligt promemorians förslag ska vissa myndigheter ges direkt tillgång till uppgifterna i det nationella systemet. I promemorian anförts kort att detta datasöksystem i sig inte kommer att förvara några uppgifter utan förmedlar endast vidare uppgifter från systemet till den myndighet som har begärt att få uppgiften, vilket innebär att bestämmelserna om rätten att begära ut allmänna handlingar inte blir tillämpliga på uppgifter som kan förmedlas genom systemet (s. 114).

Förvaltningsrätten efterfrågar en mer utförlig analys i denna del och anser att det finns skäl för vidare utredning gällande i vilken utsträckning uppgifterna i det nationella systemet kan komma att omfattas av tryckfrihetsförordningens bestämmelser om allmänna handlingar och ett eventuellt behov av bestämmelser om sekretess för dessa uppgifter.

I förslag till lag om ändring i OSL föreslås en ny bestämmelse i 31 kap. 11 a § OSL gällande sekretess för uppgift i verksamhet som avser förande av register samt uppgift som sparas i en logg enligt förslag till lag om ett nationellt system för myndigheters tillgång till uppgifter om enskildas konton och bankfack hos vissa finansiella företag.

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska sekretess gälla för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Den föreslagna bestämmelsen syftar, enligt författningskommentaren, bl.a. till att skydda uppgifterna i det föreslagna registret, dvs. uppgifter om enskildas tillgång till finansiella konton och bankfack (s. 220). Enligt förvaltningsrättens mening torde sådana uppgifter främst utgöra uppgifter av ekonomisk karaktär. Om syftet med bestämmelsen har varit att även sådana uppgifter ska omfattas av

sekretess, bör det därför övervägas om bestämmelsen ska formuleras så att sekretessen även omfattar uppgift om en enskilds ekonomiska förhållanden.

I 31 kap. 11 a § andra stycket OSL föreslås vidare att sekretess ska gälla för uppgift som sparas i en logg, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att det syfte som utgjort grund för användningen av systemet motverkas eller den framtida verksamheten skadas. Kapitlet utgör en del av avdelning V i OSL som reglerar sekretess till skydd för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Med beaktande av den föreslagna bestämmelsens skyddsintresse bör det övervägas om bestämmelsen i denna del ska brytas ut och i stället föras in i lämpligt kapitel i en avdelning som reglerar sekretess till skydd för allmänna intressen. Detsamma gäller den föreslagna sekretessbestämmelsen i 36 kap. 4 § andra stycket OSL.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Mattias Almqvist. Föredragande har varit förvaltningsrättsfiskalen Emma Johansson.

Mattias Almqvist

Emma Johansson